

Met een kunstenaarsblik

Groep 8

Leerkrachtenblad

Vooraf

Voorafgaand hebben alle leerlingen van groep 8 de KunstKabinetles "8.14 Onderweg" in groepjes of klassikaal uitgevoerd.

Ze hebben daarbij o.a. kennis opgedaan over perspectief en de illusie van ruimte op het platte vlak. Ze hebben zelf, in een verwerkingsopdracht, perspectief getekend. Daarbij gebruikten ze verdwijnpunten en hulplijnen.

Wat gaat u doen?

Hoofd (vooraf, op school)

Bespreek met de leerlingen onderstaande kunstwerken. Deze kunstenaars laten op verschillende wijzen de illusie van diepte (ruimte) zien.

Andrea Mantegna, plafondfresco in de bruidskamer van het Palazzo Ducale te Mantua

Vragen bij het plafondfresco van Mantegna:

- Hoe wordt de illusie van ruimte (diepte) gemaakt in deze schildering? (Afsnijding, vogelvluchtperspectief, kikvorsperspectief, overlapping)
- Waar is het verdwijnpunt? (Laat dat aanwijzen door de leerlingen)
- Waar sta je als je hier naar kijkt? (Staat "beneden" en kijkt "naar boven")
- En als je deze afbeelding nu op de grond legt, wat gebeurt er dan?

Hendrick Avercamp, Winterlandschap met ijsvermaak, 1608, Rijksmuseum Amsterdam

Vragen bij het winterlandschap van Avercamp:

- Waar stond de schilder toen hij dit schilderij maakte?
- Waaraan kun je dat zien?
- Noem enkele dingen die dichtbij zijn en enkele dingen die ver weg zijn, in dit schilderij?
- en waar zie je dat aan?

David Hockney "Garrowby Hill." 1998

Vragen bij Garrowby Hill van Hockney:

- Hoe heeft de kunstenaar geprobeerd hier de ruimte uit te beelden?
- Vind je dat dit goed gelukt is?
- Waarom wel / waarom niet?

In Museum de Fundatie

De leerlingen bezoeken Museum de Fundatie (Kasteel 't Nijenhuis in Heino of Paleis aan de Blijmarkt in Zwolle) en krijgen daar de museumles "Met een kunstenaarsblik". Een museumdocent heet de leerlingen welkom, waarna de klas in twee groepen wordt gesplitst.

Hoofd (in het museum)

Samen met een museumdocent bekijkt de ene helft van de klas een aantal kunstwerken en maakt kennis met het op diverse manieren uitbeelden van ruimte op het platte vlak. Hoe verbeeldt een kunstenaar de wereld?

Handen (in het museum)

De andere helft van de klas gaat aan de slag met een praktische tekenopdracht, waarbij de leerlingen zich laten inspireren door de aanwezige kunstwerken en schetsen maken van diverse landschappen. Ze nemen hun schetsen mee terug naar school, waar de schetsen uitgangspunt zijn voor een eigen kunstwerk. De museumdocent geeft kopieer- / knipbladen mee met beeldmateriaal dat voor dit eigen kunstwerk gebruikt kan worden. Halverwege de les wisselen de groepen.

Hart (terug op school)

Terug op school bespreekt u met de leerlingen hun ervaringen tijdens het museumbezoek. Bespreek hierbij ook speciaal het thema van de museumles: de verschillende manieren waarop kunstenaars ruimte kunnen laten zien op het platte vlak.

Dit kan de kunstenaar o.a. doen met:

- dichtbij & veraf kleurverschil (atmosferisch perspectief)
- groot & klein (dichtbij: groot, veraf: klein)
- verdwijnpunt(en)
- kikvors of vogelperspectief
- overlapping en doorkruising (bijvoorbeeld van de horizon).

Handen (op school)

Op school maken de leerlingen een kunstwerk van het landschap rondom Kasteel 't Nijenhuis of van het stedelijke landschap van de stad Zwolle (afhankelijk van de bezochte locatie van het museum). Ze kiezen één van de in het museum gemaakte schetsen en gebruiken deze als basis voor het kunstwerk. Ze maken een individueel werk: een collage op A3 formaat. Hiervoor gebruiken ze de door de museumdocent uitgedeelde kopieer- / knipbladen, maar ze kunnen ook zelf nog beeldmateriaal zoeken op Internet en dit printen. De afbeeldingen kunnen op het kopieerapparaat nog vergroot of verkleind worden.

Geschikt beeldmateriaal van kunstwerken en de museumlocaties kunt u vinden op www.museumdefundatie.nl. De gewenste uitgeprinte onderdelen knippen ze uit en plakken ze op het A3 basisvel. Door verschillende standpunten en weergaven van de geprinte onderdelen, worden de leerlingen zo uitgedaagd om een heel eigen landschap (met bijzondere ruimtelijke effecten) te maken. De collage kan worden afgemaakt met potlood of krijt.

Materiaal

De kopieer- / knipvellen voor deze opdracht krijgt u in het museum.
Deze moeten worden gekopieerd en/of geprint, uitgeknipt en opgeplakt.
Overige benodigdheden: A3-papier, lijm, scharen, tekenspullen.

Evaluatie

Leg tenslotte de werkstukken van alle leerlingen naast elkaar en bespreek ze met de leerlingen.
Voor welke manieren is gekozen om ruimte te suggereren?

Overige info voor de leerkracht

Duur:	Met deze les zullen de leerlingen gemiddeld 60 minuten bezig zijn in het museum en 60 minuten met de verwerkingsopdracht op school.
Begeleiding:	Deze museumles wordt volledig begeleid door een museumdocent van Museum de Fundatie.
Vooraf regelen:	- Plan een datum voor het bezoek aan Museum de Fundatie en boek de museumles "Met een kunstenaarsblik". - Regel vervoer naar het museum - Regel begeleiders voor tijdens het museumbezoek - Regel budget voor de museumles - Doe voorafgaand aan het museumbezoek de onderstaande Quiz over 'gedragsregels in het museum' met de leerlingen.
Kosten:	Toegang voor leerlingen t/m 17 jaar is gratis, evenals voor begeleiders, mits dit bezoek van te voren is aangekondigd via onderstaand e-mailadres. De museumles zelf kost €75,- per klas (max. 32 leerlingen).
Reserveren:	Omwille van de planning van de schoolbezoeken gelieve uiterlijk 2 weken vooraf te reserveren bij de educatieve afdeling van Museum de Fundatie. tel.nr: 0572 388188 mail: educatie@museumdefundatie.nl
Adres & route:	Museum de Fundatie, Kasteel 't Nijenhuis, Heino 't Nijenhuis 10 8131 RD Heino/Wijhe Museum de Fundatie, Paleis aan de Blijmarkt, Zwolle Blijmarkt 20 8011 NE Zwolle Op www.museumdefundatie.nl onder 'bezoekersinformatie' vindt u routebeschrijvingen.

Quiz! Wat mag wel en wat mag niet in een museum?

	Antwoord A:	Antwoord B:	Antwoord C:
Mag je rennen in het museum?	Ja	Nee	Meestal wel
Mag je de kunstwerken aanraken?	Ja	Nee, nooit	Mag alleen als dat erbij vermeld staat
Mag je hard roepen of gillen?	Ja	Nee	Je mag alleen hard roepen
Mag je op een eigen werkblad schrijven met een potlood?	Ja	Nee	Je mag alleen op het werkblad van een ander schrijven
Mag je rugzak mee het museum in?	Ja	Nee	Alleen als die groter is dan A3 formaat
Mag je eten en drinken in het museum?	Ja	Nee; behalve in het Museumcafé	Nee, nergens.
Moet je in het museum altijd doen wat een suppoost zegt?	Ja	Soms	Nee, nooit
Mag je foto's maken in het museum?	Ja	Nee	Je mag alleen foto's maken zonder flits
Moet je een onderlegger gebruiken als je iets op wilt schrijven of wilt tekenen?	Ja	Soms	Nee, niet nodig

Graag voorafgaand aan het museumbezoek de algemene gedragsregels met de leerlingen en begeleiders doornemen. Gebruik de bovenstaande quizvragen!

Met een kunstenaarsblik

Groep 8

Leerlingen kopieerblad

Hoofd (vooraf, op school)

Jullie bekijken en bespreken samen met de leerkracht onderstaande kunstwerken.

Deze kunstenaars laten op verschillende wijze de illusie van diepte (ruimte) zien.

Andrea Mantegna, plafondfresco in de bruidskamer van het Palazzo Ducale te Mantua

Vragen bij het plafondfresco van Mantegna:

- Hoe wordt de illusie van ruimte (diepte) gemaakt in deze schildering?
- Waar is het verdwijnpunt?
- Waar sta je als je hier naar kijkt?
- En als je deze afbeelding nu op de grond legt, wat gebeurt er dan?

Hendrick Avercamp, Winterlandschap met ijsvermaak, 1608, Rijksmuseum Amsterdam

Vragen bij het winterlandschap van Avercamp:

- Waar stond de schilder toen hij dit schilderij maakte?
- Waaraan kun je dat zien?
- Noem enkele dingen die dichtbij zijn en enkele dingen die ver weg zijn, in dit schilderij? En waar zie je dat aan?

David Hockney "Garrowby Hill." 1998

Vragen bij Garrowby Hill van Hockney:

- Hoe heeft de kunstenaar geprobeerd hier de ruimte uit te beelden?
- Vind je dat dit goed gelukt is?
- Waarom wel / waarom niet?

Hoofd (in het museum)

In Museum de Fundatie krijgen jullie een museumles van een museumdocent. Tijdens deze les maken jullie nader kennis met het op diverse manieren uitbeelden van ruimte op het platte vlak..

Handen (in het museum)

Tijdens het museumbezoek gaan jullie ook aan de slag met een tekenopdracht.

Jullie gaan ieder een eigen landschap van Kasteel 't Nijenhuis tekenen.

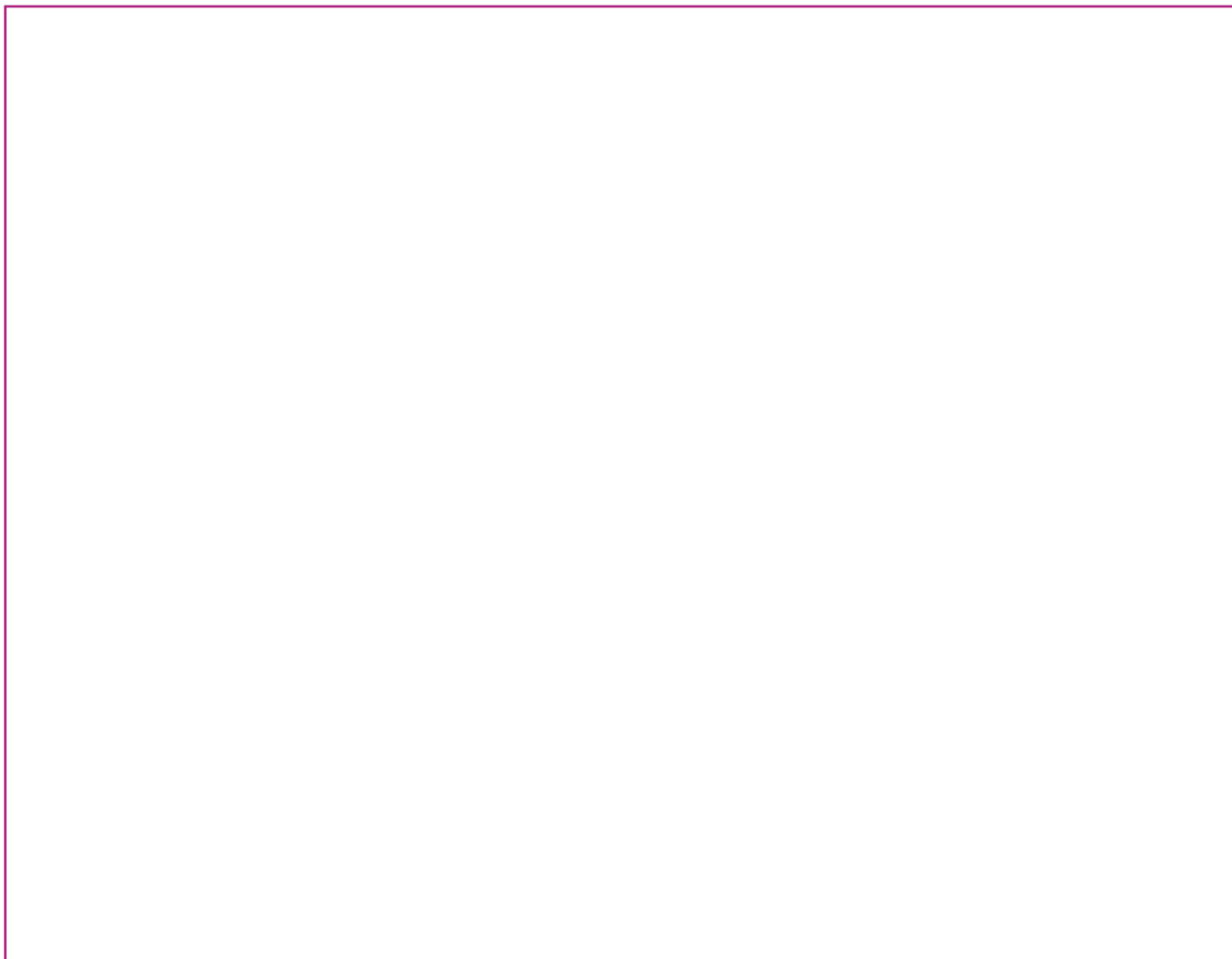
Je mag realistisch werken, maar het mag ook een droom- of fantasielandschap worden.

Je werkt op een vel A3-papier. Dit landschap kan gemaakt worden met behulp van rubbing en collagetechniek.

Jullie schetsen ieder een aantal verschillende landschappen, waarbij de kunstwerken in het museum je inspiratiebron zijn. Probeer te kiezen voor verschillende landschappen. Let daarbij bijvoorbeeld op standpunt of de manier waarop ruimte is gesuggereerd.

Mijn 1e schets van een landschap:

Mijn 2e schets van een landschap:

Hart & Handen (terug op school)

Terug op school praten jullie nog even over jullie ervaringen tijdens het museumbezoek. Verder maken jullie op school een kunstwerk van een landschap van de omgeving van Kasteel 't Nijenhuis of die van de stad Zwolle, waar de schetsen die je in het museum gemaakt hebt, het uitgangspunt voor zijn.

Ieder maakt een eigen (individueel) werk: een collage op A3-formaat. Je gebruikt knip- en kopieerbladen met beeldmateriaal van kenmerkende elementen van Kasteel 't Nijenhuis of van Zwolle, maar mag ook zelf nog op zoek gaan naar geschikte afbeeldingen, bijvoorbeeld op www.museumdefundatie.nl.

Klaar?

Ruim eerst alles op. Beschrijf hieronder op hoe jij “ruimte” in jouw landschap hebben gerealiseerd.

Ik heb op de volgende manieren ruimte gerealiseerd in mijn landschap:

.....

Wat vond ik van deze opdracht?

Ik vond deze opdracht

.....

Maak een foto van je eindresultaat en voeg die, samen met dit werkblad, toe aan *Mijn Kunstverzameling*.

Evaluatie (samen)

Leg, samen alle landschappen van alle leerlingen uit de klas op de grond naast elkaar. Bekijk en bespreek ze samen met de leerkracht:

- Op welke verschillende manieren is ruimte weergegeven in de werkstukken?
- Waar is gebruik gemaakt van overlapping, afsnijding, repoussoir, of nog iets anders?
- Waar ben je heel tevreden over; wat is goed gelukt?